

Максим Хилобокій,

студент 1 курсу факультет № 1 «Слідства»
Харківського національного університету внутрішніх справ

Жінки-військові в умовах воєнного стану*

Кількість жінок в українській армії постійно зростає. На військовій службі станом на 2022 рік було близько 38 тис. жінок. Якщо брати до уваги представниць прекрасної статі, які обіймають у Збройних силах України цивільні посади, то кількість сягає понад 50 тисяч [1].

Жінки-військові можуть бути представлені у різних галузях військової сфери, включаючи армію, повітряні сили, морську піхоту, спеціальні військові підрозділи та інші. Вони можуть виконувати різноманітні завдання, включаючи бойові дії, розвідку, медичне обслуговування, логістику та інші функції.

Основна характеристика жінок-військовослужбовців полягає в їхній здатності служити у збройних силах та виконувати свої обов'язки на рівні з чоловіками. Вони проходять той самий військовий вишкіл та отримують той самий рівень підготовки, що й чоловіки. Жінки-військові можуть бути такими ж сильними, вправними та витривалими, як і чоловіки, і мати таку ж самодисципліну та відданість своїй країні.

Однак, вони можуть також стикатися з додатковими викликами та перешкодами, пов'язаними зі своєю статтю. Це можуть бути фізичні обмеження, які можуть впливати на їх здатність виконувати певні завдання, а також соціальні та культурні стереотипи, які можуть впливати на їхню роль у військовому середовищі.

Незважаючи на це, жінки можуть принести значний внесок у силу та ефективність військових операцій. Вони можуть мати унікальні навички та переваги, такі як емоційна інтелігенція, комунікативність та здатність до співпраці, які можуть бути корисними у вирішенні конфліктних ситуацій та побудові ефективних команд.

Загальна характеристика жінок-військових полягає в їхній здатності та готовності боротися за свою країну та виконувати свої обов'язки на рівні з чоловіками. Вони можуть бути сильними, вправними та витривалими, а також мати унікальні навички та переваги, які можуть позитивно впливати на військову діяльність.

Слід відзначити, що жінки часто служать у війську нарівні з чоловіками. Але все одно серед всіх видів та родів занять є найбільш «жіночі», наприклад:

---

* Наукова керівниця - доцентка кафедри теорії та історії держави і права факультету № 1
Олена Юшкевич

- військові-медики, основне завдання яких рятувати життя та здоров'я воїнів. Наші військові медики стикнулися з викликом, з яким не зустрічалися військові медики сучасності. За більше ніж два роки російсько-української війни медичні сили України зробили декілька унікальних речей для світової практики військової медицини. Йдеться про організацію власне логістики - доставки пораненого з поля бою до так званих «стабілізаційних пунктів», потім транспортування його в заклади, де буде надаватися допомога. Організовано унікальний єдиний простір надання такої допомоги в цивільних і військових медичних закладах. Нині вони працюють як єдина система для рятування наших військових [2];

- жінка-кухар на війні – чи не найголовніша людина. За свідченнями військових жінок-кухарів годування військовослужбовців в зоні бойових дій – це важка праця. Траплялися випадки, коли жінки-кухарі декілька місяців вчотирьох працювали в одну зміну без вихідних, бо не було на кого міняти. За добу спали дві-три години. Вставали о третій ранку, щоб встигнути все зготувати на сніданок, адже потрібно було нагріти плити, нагріти воду у 50-літрових каструлях. Сніданок переходив в обід, а обід - у вечерю. Чимало часу витрачається на миття посуду, які передавалися по позиціях [3];

- жінка-снайпер - спеціальний боєць піхоти, або інших родів військ чи правоохоронних органів що вражає важливі цілі з першого пострілу, як правило із замаскованої засідки. Жінок на бойових посадах в армії стає все більше. Снайпінг від самого початку вважався «жіночою» професією. А зараз вже повно і кулеметниць, і артилеристок, навіть танкістки є [4]. Людина-снайпер має володіти різноманітними знаннями – це геометрія, алгебра, фізика, логічне мислення. Має орієнтуватися на території, знати основи маскування. Снайпер сам собі готує прихід і відхід. Основна задача снайпера – слідкування та зняття даних. Жінки кращі снайпери ніж чоловіки, адже холоднокровніші, не вагаються та мають краще налагоджений дальномір [5].

Рівність усіх громадян перед законом закріплена статтею 24 Конституції України [6]. Отже, жінки і чоловіки мають однакові права і обов'язки на військовій службі. Проте деякі особливості військової служби жінок пов'язані з питаннями охорони дитинства і материнства.

Військовий облік умовно можна поділити на обов'язковий та добровільний. Обов'язковий — за медичної або фармацевтичної освіти.

Добровільний за наявності спеціальностей і професій, визначених наказом Міністерства оборони України «Про затвердження Переліку спеціальностей та/або професій, споріднених з відповідними військово-обліковими спеціальностями, після одержання яких жінки беруться на військовий облік військовозобов'язаних» від 11.10.2021 року № 313 [7].

У воєнний час жінки, які перебувають на обліку, можуть бути призвані на військову службу або залучені до виконання робіт з забезпечення оборони. У мирний час жінки ідуть на військову службу, підписуючи контракт. Згідно з наказом Міністерства оборони України від 10.02.2022 № 50 усі

посади рядового, сержантського, старшинського і офіцерського складу в Збройних Силах України доступні жінкам-військовослужбовцям [8].

Проте вагітні жінки-військовослужбовці за їхнім клопотанням та відповідно до медичного висновку, а також жінки, які мають дітей віком до трьох років, за їхнім клопотанням, при неможливості виконання обов'язків на займаних посадах, можуть бути призначені на посади з меншим обсягом роботи - рівнозначні або нижчі.

Жінок залежно від військового звання та посади дозволяється призначати: помічниками чергового військової частини; черговими; помічниками чергового КПП; черговими чи днювальними медпункту; черговими штабу, їдальні, посильними; черговими чи днювальними гуртожитку. Заборонено призначати військовослужбовців-жінок на роботи, пов'язані з перенесенням і пересуванням вантажу, вага якого перевищує встановлені граничні норми.

Що ж до розташування військовослужбовців-жінок, то їм мають виділити окремі службові житлові приміщення. Якщо військова частина розташовується табором, військовослужбовців-жінок селять в окремих наметах або приміщеннях. Відпустки військовослужбовцям-жінкам надаються у зв'язку з вагітністю та пологами, а також для догляду за дитиною до трирічного віку або тривалістю, визначеною в медичному висновку, але не більш як до шестирічного віку (якщо обоє батьків військовослужбовці, то одному з них за їхнім рішенням).

Загалом, жінки в армії займаються абсолютно всім, але саме ці професії є найбільш значимими і поширеними для жінок. Тому, вище і були наведені ці приклади. Їх значимість неможливо переоцінити, вони дають надзвичайно велике підсилення війську і допомога їх значуща.

Література

1. Дмитренко І. Права жінок на військовій службі. URL: <https://www.armyfm.com.ua/ua/prava-zhinok-na-vijskovij-sluzhbi/>.
2. Медведенко Л., Теревкерко О. Військові медики відповідають на виклики війни й впроваджують зміни. URL: <https://armyinform.com.ua/2023/04/14/medyky-vidpovidayut-na-vyklyky-vijny-j-vprovadzhuut-zminy/>.
3. Розинко С. Кухар на війні – головніше генерала. URL: <http://che.cn.ua/index.php/all-news/item/7318-kukhar-na-viini-holovnishe-henerala>.
4. Осадча Я. «Найкращі воїни – завжди роздовбаї». Снайперка Олена Білозерська про службу в ЗСУ та перспективи війни. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2022/04/17/248251/>.
5. Даниленко О. Жінки кращі снайпери ніж чоловіки – українська снайперка «Жанна Д'Арк». URL: <https://bigkyiv.com.ua/zhinky-krashhi-snajpery-nizh-choloviky-ukrayinska-snajperka-zhanna-dark/>.
6. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://surl.li/gdyl>.

7. Про затвердження Переліку спеціальностей та/або професій, споріднених з відповідними військово-обліковими спеціальностями, після одержання яких жінки беруться на військовий облік військовозобов'язаних: Наказ Міністерства оборони України від 11.10.2021 року № 313. URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2021/313_nm.pdf.

8. Про внесення змін до наказу Міністерства оборони України від 20 червня 2012 року № 412/ДСК: Наказ Міністерства оборони України від 10.02.2022 № 50.

URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/504928__689793.

---

* Наукова керівниця – доцентка кафедри адміністративного та фінансового права Світлана Ковальова

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Юридичний факультет

Кафедра теорії та історії держави і права

Рада аспірантів юридичного факультету

Студентська організація юридичного факультету

Студентський науковий гурток
«Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

XVII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

09 травня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

Матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»

П.78

Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 09 травня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 215 с.

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**